

Svæveflyvning til Bornholm tirsdag den 30. juni - 1964

Afskrift fra Polyteknisk Flyvegruppens 60 års jubilæumsskrift 2003, plus Flyv 1963.

Af Dan Folke Bennike

Den 10. september 1963 fløj Ejvind Nielsen "Biografmanden", Kalundborg Flyveklub, til Jylland. Herved vandt han en præmie på 1.000 kr. som Berlinske Tiende havde udsat i 1956 til den, der først fløj fra Sjælland til Jylland. Samme år udsatte Politikken en lignende præmie til den, der første gang fløj fra Sjælland til Bornholm. Præmien var udsat i anledningen af 50-året for Ellehammers første flyvning.

Et væddemål.

En eftermiddag i oktober 1963 sad jeg sammen med fire andre medlemmer på vores værksted og diskuterede Ejvinds flyvning. Diskussionen førte os over i en vurdering af om PFG (Polyteknisk Flyvegruppe) kunne erobre præmien for at flyve til Bornholm. Vi vidste at mange andre klubber på Sjælland puslede med lignende planer og at vi derfor måtte udnytte den første lejlighed, der kom.

Jeg kom da til at indgå et væddemål om at jeg inden 1. juli 1964 ville have fløjet til Bornholm.

Væddemålet gjaldt, som man må kunne forvente blandt studerende, fire kasser øl.

Jeg mente, at der skulle være en fair chance for at vinde, da foråret som bekendt er den bedste til svæveflyvning.

Endvidere havde jeg som studerende ved Polyteknisk Lærestanstalt mulighed for at flyve om hverdagen, således at jeg kunne starte, når det rigtige vejr kom.

Forberedelserne

Dan Bennike, 23 år

Det rigtige vejr skulle være "bagsidevejr" med kraftig vind fra nordvest og god skybasis. Der skulle være stor sandsynlighed for, at dette skulle indtræffe blot én gang i løbet af foråret.

Væddemålet blev dog lidt mere spændende for mig, end jeg havde regnet med på forhånd fordi vinden, når det endelig var flyvevejr, holdt sig mellem sydvest og vest. Som bekendt drejer vinden i almindelighed til højre, under en cyklonpassage nord om Danmark.

Dette medfører, når man flyver østpå, at vinden drejer lidt mod venstre. Ved start i vestenvind var der risiko for at vinden var i sydvest, når jeg nåede Sandhammer i Skåne, hvorfra turen over Østersøen skulle udgå.

Dette ville af flere grunde være uheldigt. Dels ville denne vind forringe mit beholdne glidetæl undervejs det sidste stykke mod Bornholm, dels ville det give en pålandskomponent af vinden mod den skånske kyst, således at jeg ikke kunne regne med termik helt ud til kysten ved

Sandhammaren. Den korteste afstand mellem Sverige og Bornholm er 38 km, men med denne vejsituation måtte det forventes, at der ikke var termik i et bælte på ca. 10 km. langs Skånes sydkyst.

Hvis vinden derimod var i nordvest ville den dels være i ryggen, dels ville jeg kunne påregne termik et stykke ud over vandet.

I en medvind på ca. 25 km/t ville mit højdetæl ved at glide 40 km være ca. 1000 m. Hertil skulle lægges ca. 100 m, fordi den nordlige del af Bornholm ligger ret højt. Endelig skulle jeg bruge ca. 100 m til selve landingen.

Den absolutte minimumshøjde over Sandhammaren var altså 1200 m under forudsætning af nordvestvind med styrken 25 km/t.

Efterhånden som tiden gik og den rigtige vejsituation udeblev, begyndte jeg at blive meget bekymret for mine chancer for at vinde væddemålet og de 1000 kr. Mine kammerater så let medlidende på mig i sikker forvisning om, at de skulle have en glad aften på min regning.

Endelig kom vejret!

Men mandag den 29. juni om aftenen fortalte flyvevejrtjenesten, at det skulle blive det helt ideelle flyvevejr om tirsdagen. Det havde man imidlertid fortalt mig så tit, uden at vejret var blevet godt, men da det var sidste chance tog jeg til Kaldred og forberedte mig på at skulle flyve dagen efter.

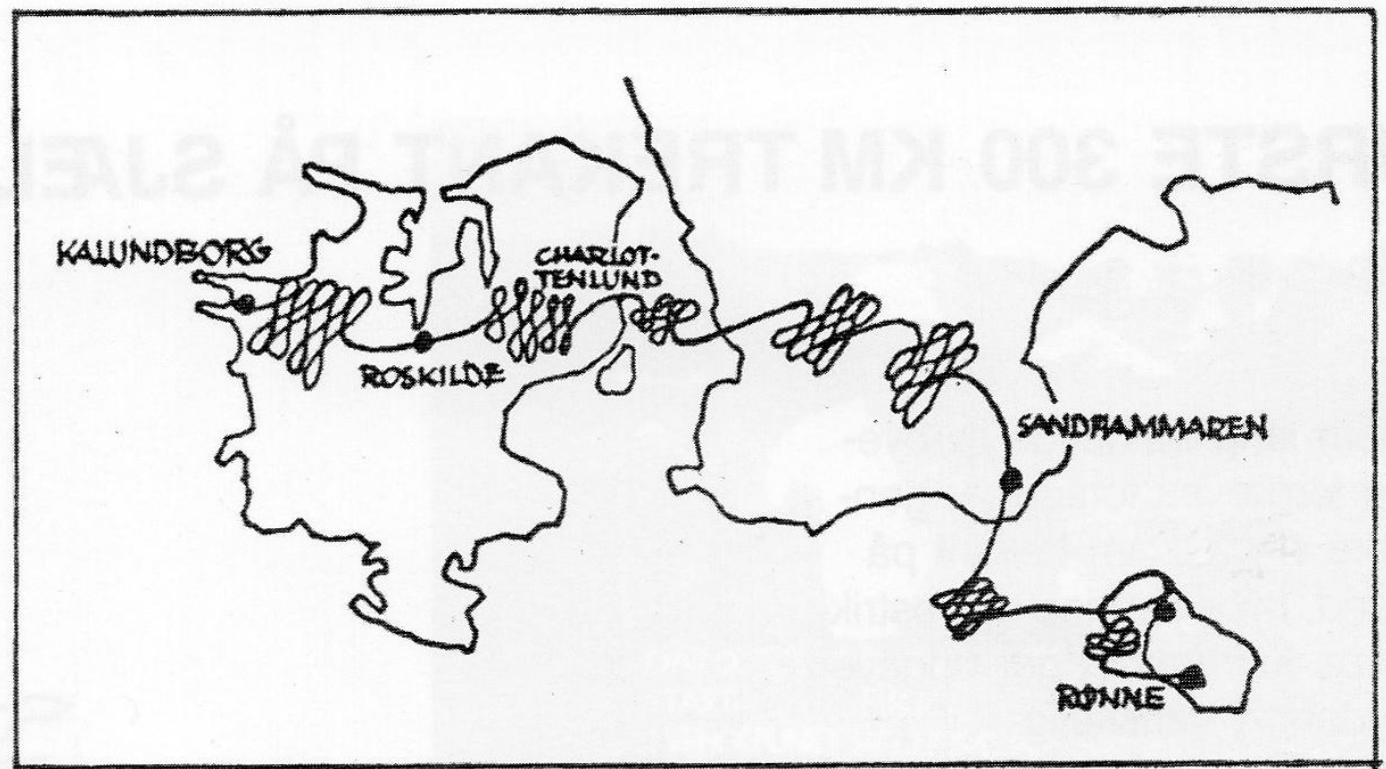
Endelig passede vejrmeldingen fuldstændigt: Kraftig vind fra nordvest og pæne cumulusskyer spredt jævnt ud over himlen. Ejvind kom farende ud på pladsen - ildrød i hovedet - og sagde, at nu var chancen der. Vi aftalte, at hvis han ikke havde hørt fra mig inden, der var gået en time, skulle han meddele Kastrup, at jeg ville flyve ind over Sverige i et forsøg på at nå Rønne.

Og så afsted

Kl. 09.40 startede jeg Rhönsegleren i flyslæb og kobled i 600 m's højde ca. 4 km syd for Kaldred Flyveplads. Skybasis var kun i 750 – 800 m's højde, men da skyerne lå ret tæt, var det ikke svært at finde termikken. I løbet af en halv time nåede jeg til Roskilde. Min plan var at flyve ind over Sverige nord for Landskrona, hvilket krævede, at jeg fløj nord om Værløse. Termikken var imidlertid for svag over Nordsjælland på det tidspunkt til at jeg kunne avancere i den kraftige sidevind uden at drive ind over Værløse. Da skybasis endnu kun var ca. 900 m. kunne jeg ikke tillade mig at flyve over flyvestationen. Jeg valgte da at flyve gennem den korridor, der findes mellem Værløse og Kastrup kontrolzoner.

Kl. 11 passerede jeg første gang Tuborg Havn i ca. 500 m's højde. Der var imidlertid ingen termik-bobler, der var tilstrækkelig kraftig til at jeg turde drive med den udover Øresund. Jeg måtte vente i ca. en halv time før der kom en troværdig boble. Den fulgte jeg ind over Sverige, hvor skybasis efterhånden kom op i 1500 m's højde.

Vindhastigheden skønnede jeg til ca. 25 km/t, hvilket altså ville give et højdetab på 1000 m. 200 m afsattes til at finde en landingsplads og lande. Jeg havde således 300 m i overskud, hvilket ikke var nogen stor sikkerhedsmargin. Ca. 10 km ude over vandet så jeg nogle pæne skyer, som absolut måtte give opvind og besluttede at stikke ud over vandet.

Synk

Der skete nu det kedelige, at disse skyer gik i opløsning, medens jeg var på vej ud til dem, og i stedet for opvind fandt jeg 2 m/sek. Synk. Jeg blev noget forskrækket og overvejede at vende om, men dels mente jeg at faldvinden var ganske lokal, dels ville jeg kun med nød og næppe kunne nå kysten gennem synkeområdet i den stærke modvind. Jeg havde passeret "line of no return".

Jeg kom igennem synkeområdet i ca. 1000 m i en afstand af 25 – 30 km fra Bornholm. Luften var her helt rolig og kysten blev nået i 300 m. nær Jo's Kapel der ligger ca. 9 km SSW for Hammeren.

Målet nået

Jeg regnede ikke med at kunne nå Rønne Lufthavn ca. 18 km mod syd, men fløj dog ned langs kysten for at nå så nært som muligt.

Medens jeg kikkede efter landingspladser, opdagede jeg, at jeg kun sank ganske lidt.

Årsagen hertil var, mente jeg, at terrænet hævede sig op fra kysten netop så stejlt, at der i et bælte langs kysten forekom en svag opvind (skræntvind) ved at vinden blæste ind over det svagt stigende terræn.

Det lykkedes at nå Rønne Lufthavn i ca. 150 m's højde.

Jeg landede kl. 13.22 og gik ind i kontrolltårnet for at rapportere min landing. Her fik jeg at vide, at flyveplanen var overholdt ganske pænt. Det viste sig at Ejvind til kontrolltårnet i Kastrup havde opgivet at min flyvning ville vare 4 timer. Jeg landede efter 3 timer og 50 minutter!

Modtagelsen

Det varede ikke længe førend der kom nogle fra Bornholms Flyveklub.

De tog sig i øvrigt så godt af mig, at jeg kunne gå og nyde tilværelsen i de to dage, det varede inden dyrlæge Finn Nielsens KZ-III var klar til at slæbe mig hjem til Kaldered.

Finn Nielsen havde tidligere lovet at sørge for hjemtransport af den, der nåede frem fra Sjælland.

Det blev til et 2½ times langt slæb hjem til Kalundborg Flyveplads "Kaldered".

Præmien blev i øvrigt senere omsat på behørig vis ved en fest på flyvepladsen Kaldered.

Forfatteren og Rhönsegleren (KA-6CR) fotograferet til avisen Bornholmeren